

Il genus dals substantivs sursilvans

(sin basa da Florentin Lutz/Dieter Strehle, *Dicziunari Invers dil Romontsch Sursilvan*, Tübingen 1988 rimnà da **Patricia Sialm**, *Il gener dils substantivs sursilvans*, lavur da seminari 1989/90.)

Repartiziun dals genus:

A. Feminins èn:

1. La gronda maiortad da substantivs **simpels** che fineschan sin –a nunaccentuà (4850 feminins, 25 masculins)
2. Ils substantivs sin –ziun (940), –siun (110), –(s)tiun (8), –niun (5) –giun (4), –xiun (4) (senza excepziun!)
3. Ils substantivs sin –dad (480), –tad (225), –tid (3), –tud (1) (senza excepziun!).

B. In pli grond dumber da **pleds feminins** cuntegnan er ils substantivs simpels sursilvans sin:

1. –ur: *splendur, odur, valur, amur, lavur* etc. (43)
2. –t: *seit, preit, mort, sort, part, vart* etc. (18)
3. –sch: *pasch, glisch, ragisch, vusch, forsk* etc. (15)
4. –s: *tuos, buis, miass, nemesis, sifilis* etc. (15, per gronda part plets esters che derivan dal grec.

En tuts quests cas èn dentant ils substantivs **masculins** en gronda maiortad.

C. Tar tut las autras finiziuns èn ils substantivs **feminins excepziunals**. I sa tracta dals cas sequents:

glieud, lètg, notg; faultsch; fei; canal, val, pial, pul; fom; sien, carschen, digren, fin, salin, carn, damaun, vanaun, caschun, raschun, lamentaschun, remischun, empermischun, perschun, rebellun, alluviun, carnun, stizun, canzun; alp, uolp, tuorp, siarp; cumar, mar, sigir, tuor, lieur, miur; paliu; seiv, clav, nav, senav, trav, brev, pleiv, neiv; sfinx.

D. **Tut ils auters** substantivs simpels èn masculins, denter quels er intgins paucs che fineschan sin –a nunaccentuà: *duca, collega, paga, tema* ('Thema'), *viva, sofa, adia, aroma, drama, avemaria* etc. (ca. 25).

Per ils substantivs cumponids valan per part autras reglas. Uschia datti in dumber pli grond da substantivs cumponids cun in –a nunaccentuà a la fin dal pled ch'èn masculins: *cautegia, percasa, muossavia, tschetschapuorla* etc. (ca. 70).

Total substantivs (cun cumposts ed antiquads): 6960 masculins, 6830 feminins.